

Országos Takarékszövetkezeti Intézményvédelmi Alap

www.otiva.hu

2013-06-05

Az OTIVA bemutatása

- alapítva 1993-ban
- a hazai szövetkezeti hitelintézeti szektorban a legnagyobb önkéntes intézményvédelmi alap
- a Takarékszövetkezeti Integráció egyik vezető szervezete
- tagok száma jelenleg 105
 - 101 takarékszövetkezet
 - 3 bank
 - Takarékbank
- Takarékbank csatlakozása: 2012.06.01.
- együttműködési megállapodások:
 - Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
 - Magyar Nemzeti Bankkal
 - Országos Betétvédelmi Alap

Az OTIVA döntéshozó-irányító testületei

Közgyűlés

Igazgatóság

Felügyelő Bizottság

Ügyvezető Igazgató

CÉLOK ÉS FELADATOK

- **Az OTIVA elsődleges célja a Takarékszövetkezeti Integrációba tartozó pénzügyintézetek prudens működésének megőrzése, a pénzügyi stabilitást veszélyeztető pozíciók kialakulásának megelőzése, esetleges pénzügyi krízishelyzetek kezelése.**
-
- **Az OTIVA tagjai részére szakmai támogatást nyújthat, továbbá szabályozott keretek között visszterhes tőkejuttatást adhat.**
-
- **Az OTIVA az Integráció pénzügyintézeteinek piaci és gazdálkodási helyzetének megítélését folyamatos monitoring, ill. pénzügyi pozíció értékelés alapján, valamint helyszíni revizori vizsgálatok alapján teljesíti.**
-
- **Az Integráció ügyfeleinek biztonságát az OBA intézményén túl az OTIVA által kezelt Biztonsági Tartalék is garantálja.**

Az OTIVA bevételeinek és kiadásainak szerkezete

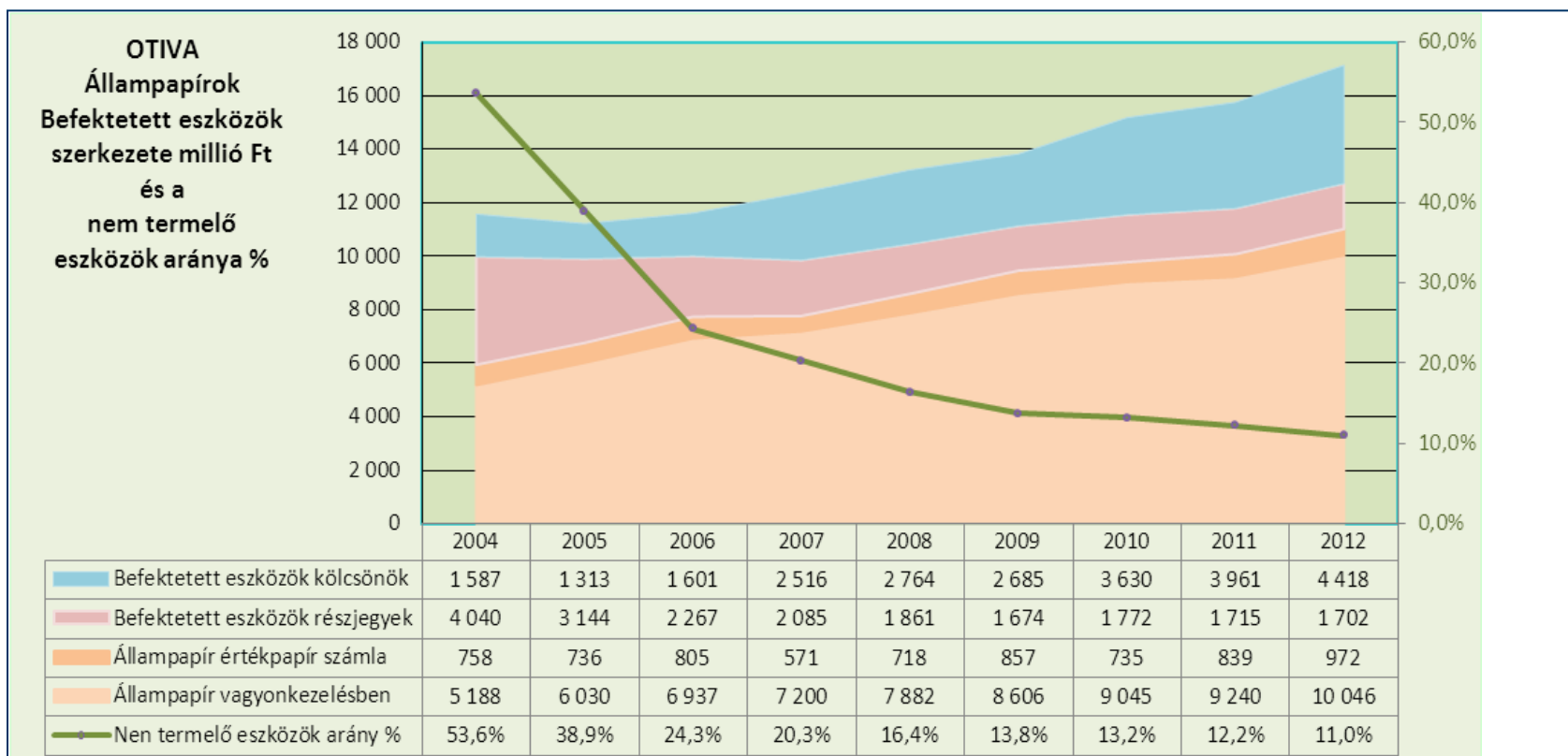
Bevételek

- *OTIVA kamatozó eszközállományok*
- Kockázat arányos tagdíjak
- Kockázati pótbefizetés és a Kezességvállalási díj (nem számottevő)
- Átengedett OBA díj kedvezmény

Kiadások

- Működési költségek
- Biztonsági tartalék várható kiadásai
 - válságkezeléssel kapcsolatos költségek;
 - szakmai segítségnyújtás költségei
- könyvvizsgálói díjak, bankköltségek, tranzakciós illeték és portfóliókezelési díjak

Az OTIVA vagyoni helyzetének alakulása



Az OTIVA rendelkezésére álló saját és idegen források

- Az OTIVA idegen forrásainak állománya 4.133.941 ezer Ft-ot tesz ki, melyből 4.100.000 ezer Ft-ot a Magyar Állammal szembeni, a bankkonszolidáció keretében rendelkezésre bocsátott hitelkonszolidációs kötvények halasztott fizetéséből eredő kötelezettség képez. Az eredetileg 7.100.000 ezer Ft összegű kötelezettségből a Magyar Állam 2001. évben 3.000.000 ezer Ft összeget elengedett.
- A konszolidáció során az OTIVA részjegyeket is jegyzett az Integrációhoz tartozó Takarékszövetkezetekben. Adott Takarékszövetkezetek a felmerült veszteségek miatt a jegyzett tőkét – így az OTIVA részjegyeket - leértékelték. A Magyar Állam a részjegyek leértékeléséből – azok részbeni kompenzációjával - 3 milliárd Ft összeget vállalt magára.
- A kötelezettségekből 1.200.000 ezer Ft a hosszúlejáratú és 2.933.941 ezer Ft az éven belüli rövidlejáratú kötelezettség. A hosszúlejáratú kötelezettségekből a 2013. december 20-án lejáró, 2013/C konszolidációs államkötvény 2.900.000 ezer Ft-os állománya átkerült a rövid lejáratú kötelezettségek közé.
- Az OTIVA a rendelkezésére álló saját és idegen forrásokat az alapfeladatai ellátására használja fel.

Támogatások

- **A válságkezeléssel kapcsolatos feladatok ellátásával összhangban az OTIVA az általa nyújtott támogatások révén 1.642.837 ezer Ft összegű részjegy állománnyal rendelkezett az év végén**
- **Alárendelt kölcsöntőke címén folyósított kölcsönök állománya**
- **Alapvető kölcsöntőke címén folyósított kölcsönök állománya**
- **Az OTIVA társaságokban alkalmazott befektetéseinek állománya**
- **Tagintézetek OTIVA-val szembeni fizetési kötelezettségeik**

Az Eredmény alakulása

- Az OTIVA 2012. évben 1.416.888 ezer Ft összegű bevételt ért el, amelyből az intézményvédelmi bevételek 365.920 ezer Ft-ot, az egyéb bevételek 5.884 ezer Ft-ot, a nem betétbiztosítási és intézményvédelmi bevételek 6.027 ezer Ft-ot, a pénzügyi műveletek bevétele 1.039.057 ezer Ft-ot tettek ki. A pénzügyi műveletek bevételei között mutatjuk ki az OTIVA vagyonából alárendelt kölcsöntőke címén nyújtott támogatás 207.998 ezer Ft összegű kamatát is.
- 2012. évben a működésre fordított összeg 392.575 ezer forintot tett ki, amely 3 325 ezer forintos megtakarítást jelent a tervekhez képest.
- Egyéb ráfordítások összege 36.553 ezer Ft volt, mely magában foglalja a cégautó adót, a céltartalék képzését és a továbbszámlázott szolgáltatások költségét.
- A pénzügyi műveletek ráfordításainak összege 279.993 ezer Ft volt, melyből 50.986 ezer Ft-ot a fizetendő kamatok és kamat jellegű ráfordítások összege, a befektetett eszközeink után 247.564 ezer Ft értékvesztést számoltunk el illetve 22.800 ezer Ft értékvesztést írtunk vissza.
- A Takarékszövetkezet című újság megjelenésének támogatása 2.000 ezer Ft összegben.
- Az OTIVA gazdálkodásának stabilitását a takarékszövetkezetek intézményvédelmi befizetései, az OTIVA 11.018.892 ezer Ft összegű állampapír állománya és annak hozama, az OTIVA által folyósított kölcsöntőkék kamatbevétele, és a kockázati pótbefizetések, biztosítják.
- A 2012. évet az OTIVA 676.370 ezer Ft összegű eredménnyel zárta.

Az OTIVA Biztonsági Tartalék Rendszere

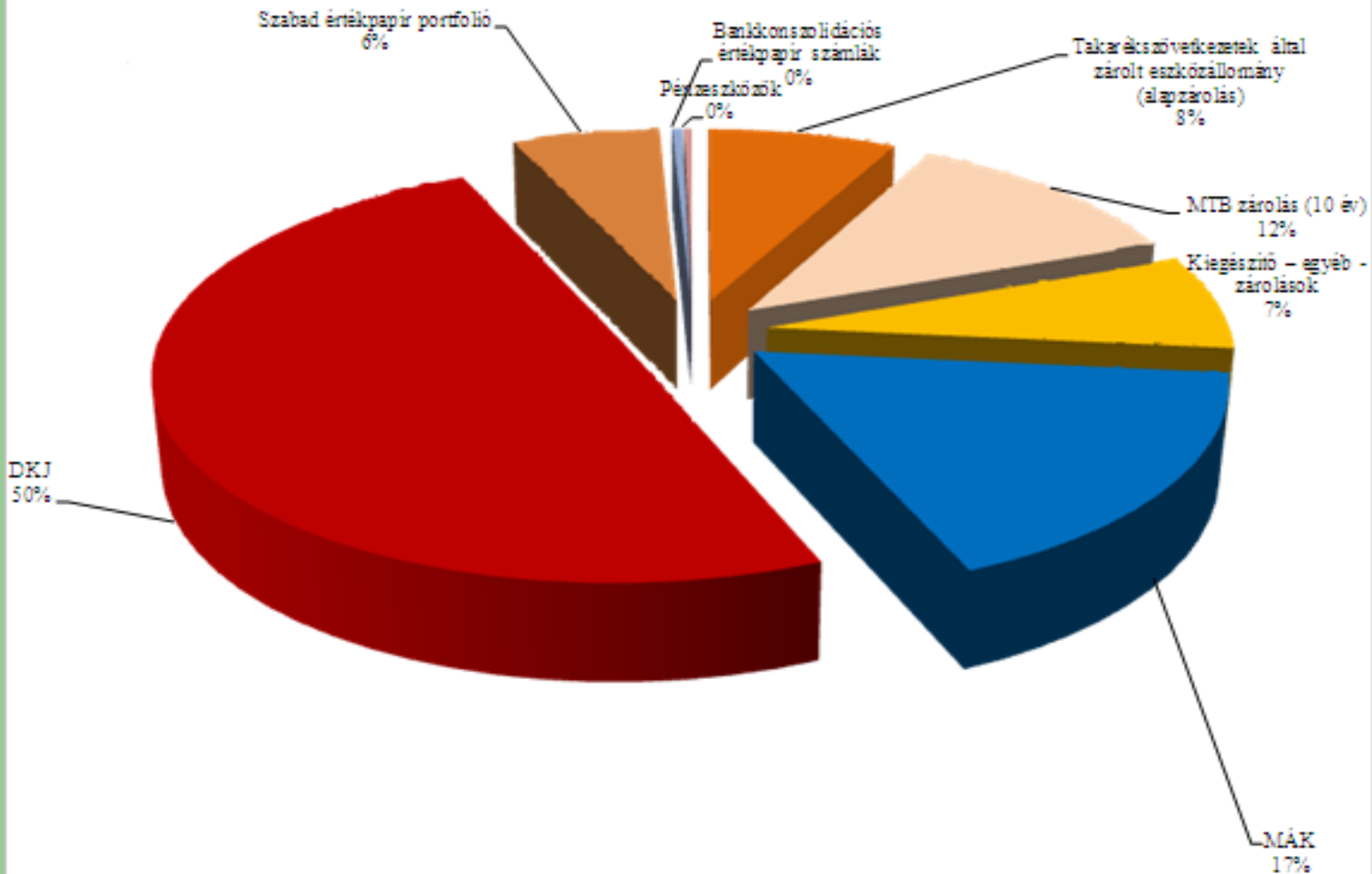
- Alapszabályban rögzített biztonsági rendszer
- „Az Integrációban résztvevő tagintézmények egymás prudenciális megfelelésének biztosítására – tekintettel az Alapban fennálló kockázatközösségre –, a közös biztonsági tartalékon keresztül, annak mértékéig, az Alapszabály rendelkezései szerint garanciát vállalnak és a biztonsági tartalék Közgyűlés által előre meghatározott szintjét – befizetés, a tagintézmények likvid eszközeiből saját elkülönített számláján történő zárolással, illetve szükség szerinti pótbefizetés útján – fenntartják.”

Az OTIVA Biztonsági Tartalékának mértéke

- A biztonsági tartalék összegének el kell érnie a tagintézmények megelőző évi auditált mérlegén alapuló összesített kockázattal súlyozott kitettségének 2 %-át.
-
- Az Alap eszközein belül, a válságmegelőző és -elhárító tevékenységhez kapcsolódó likvid eszközök mértékének el kell érnie a tagintézmények megelőző évi auditált mérlegén alapuló összesített kockázattal súlyozott kitettségének 1 %-át.
-
- A zárolt összeg hozama a tagintézményt illeti.

Biztonsági tartalék összetétele

Biztonsági tartalék összetétele

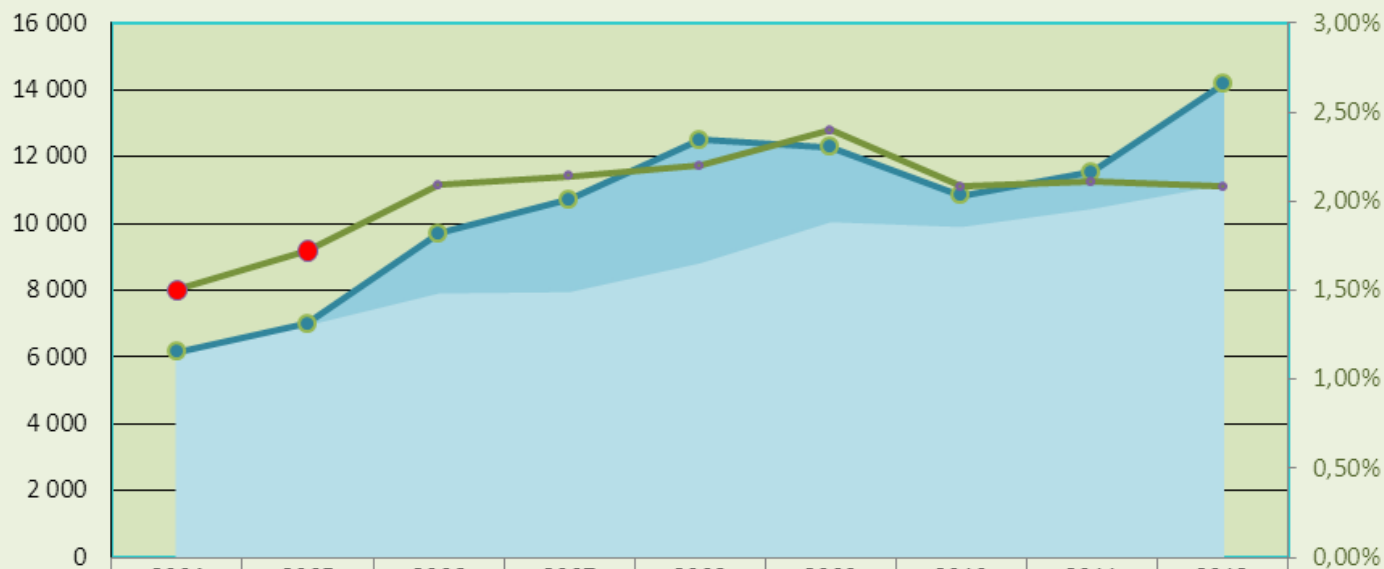


A biztonsági tartalék alakulása 2012. december 31-én (ezer Ft)

| | |
|---|--------------------|
| Tagintézmények összesített kockázattal súlyozott kitétsége 2011.12.31 | 680 506 439 |
| Biztonsági tartalék szükséges szintje (kockázattal súlyozott kitétség 2%-a) | 13 610 129 |
| Pénzeszközök | 53 665 |
| Állampapír | 11 018 892 |
| - vagyonekezelésben lévő | 10 046 194 |
| - értékpapírszámlán lévő | 972 698 |
| Állampapírok nyilv. záró eszközérték és piaci érték különbözete (állampapírok időarányos kamata) | 129 362 |
| Tagintézetek által végrehajtott zárolások | 2 958 955 |
| Biztonsági tartalék összesen: | 14 160 874 |
| Eltérés a minimális tartalékolási szinttől | 550 745 |
| Biztonsági tartalék tényleges szintje | 2,08% |

Az OTIVA likvid eszközeinek időbeli alakulása

OTIVA
Biztonsági tartalék
összetétele millió Ft
és a
Biztonsági tartalék
arány %



| | | | | | | | | | |
|--------------------------|-------|-------|-------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Tagintézmények zárolásai | 0 | 0 | 1 736 | 2 714 | 3 634 | 2 199 | 895 | 1 051 | 2 959 |
| OTIVA likvid eszköz | 6 156 | 6 998 | 7 952 | 7 990 | 8 856 | 10 087 | 9 942 | 10 482 | 11 201 |
| Biztonsági tartalék | 6 156 | 6 998 | 9 688 | 10 704 | 12 490 | 12 286 | 10 837 | 11 533 | 14 160 |
| Biztonsági tartalék % | 1,50% | 1,72% | 2,09% | 2,14% | 2,20% | 2,40% | 2,08% | 2,11% | 2,08% |

Intézményvédelmi rendszerek minősítése

- **A PSZÁF évente vizsgálja felül az intézményvédelmi rendszereket a SREP 5. számú mellékletének keretében a megadott szempontok szerint**
- **Az OTIVA – egyedüliként - erős minősítéssel rendelkezik**

| N | Felügyeleti feltétel | Felügyeleti elvárás | OTIVA | REPIVA | HBA | TAKIVA |
|------|------------------------|---|-------|--------|-----|--------|
| I. | Biztonsági tartalék | A tagintézmények kockázattal súlyozott mérlegfőösszege 2%-ának megfelelő összegű, de minimum 3 milliárd forint. | ✓ | X | X | X |
| II. | Szabályozottság | Gyors reakció képesség | ✓ | ✓ | X | ✓ |
| | | Forrásbevonás lehetősége | ✓ | ✓ | ✓ | ✓ |
| | | Ellenőrzési, intézkedési szankcionálási lehetőség | ✓ | ✓ | X | ✓ |
| III. | Működési tapasztalatok | Ellenőrzési rendszer működtetése | ✓ | ✓ | ✓ | X |
| | | Felügyelettel való együttműködés minősége | ✓ | ✓ | ✓ | X |
| | | Válságkezelési tapasztalatok | ✓ | ✓ | ✓ | X |

| N | Felügyeleti feltétel | Felügyeleti elvárás | OTIVA | REPIVA | HBA | TAKIVA |
|---|----------------------|---------------------|-------|--------|-----|--------|
|---|----------------------|---------------------|-------|--------|-----|--------|

| | | | | | | |
|---|--|---|-------------|-------------|-------------|-----------|
| Hpt. 76/A konformitás | Előírásoknak való megfelelés | A Hpt. 76/A § (8) és (9) bekezdéseiben foglalt, valamint az azok értelmezésére kiadott felügyeleti elvárások teljesítése. | X | X | X | X |
| | Hatékony, eredményes fellépés lehetősége | Az intézményvédelmi alap alapszabálya mellékletként beépül a tagintézmény alapszabályába, cégjogilag is biztosítva ezzel, hogy szükséghelyzetben az intézményvédelmi alap hatékony fellépése ne ütközzön akadályba. | X | X | X | X |
| Integráció minősítése a felügyeleti elvárások alapján | | | Erős | Közepes | Gyenge | Gyenge |
| Személyzet alapú felügyelet | | | X | X | X | X |
| Többlet töltelkövetelmény 2013. XII. 31-ig* | | | 20 % | 30 % | 40 % | 40 |

Mit mond a hpt 76/A (8)? I.

- *a) Az integrációs rendszer tagjai:*
 - *hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások, járulékos vállalkozások, befektetési vállalkozások vagy befektetési alapkezelők*
 - *ugyanazon tagállamban rendelkeznek székhellyel*
 - *között a szavatoló tőke átadásának és a kötelezettség visszafizetésének nincs jelentős jogi vagy gyakorlati akadálya*
- *b) a hitelintézet és a tag között olyan kötelezettségvállalás áll fenn, amely biztosítja a hitelintézet és a tag azonnali és mindenkori fizetőképességének fenntartását,*
- *c) a kölcsönös kötelezettségvállalás lehetővé teszi, hogy az intézményvédelmi rendszer biztosítsa a haladéktalanul rendelkezésre álló forrásokból a szükséges támogatást,*
- *d) az intézményvédelmi rendszer egységes, a kockázatok megfigyelését és minősítését lehetővé tevő - a Felügyelet által jóváhagyott - rendszerekkel rendelkezik,*
- *e) az intézményvédelmi rendszer saját kockázati értékelést végez, amelyet közöl az egyes tagokkal,*

Mit mond a hpt 76/A (8)? II.

- *f) az intézményvédelmi rendszer évente legalább egyszer összeállítja, és honlapján nyilvánosságra hozza*
 - *1. a konszolidált pénzügyi mérlegét, eredménykimutatását, valamint kockázati és helyzet-jelentését az intézményvédelmi rendszer egészére vonatkozóan, vagy*
 - *2. az összesített pénzügyi mérlegét, eredménykimutatását, valamint kockázati és helyzet-jelentését az intézményvédelmi rendszer egészére vonatkozóan,*
- *g) az intézményvédelmi rendszerbeli tagságát megszüntetni kívánó tag a kilépését huszonnégy hónappal korábban köteles jelezni,*
- *h) az intézményvédelmi rendszer tagjai között a szavatoló tőke számítása során a tőkeelemek többszörös számbavétele, valamint a nem megfelelő szavatolótőke-számítás kizárt, és*
- *i) az intézményvédelmi rendszernek legalább tíz hitelintézet tagja van és a tagok legalább kilencven százaléka szövetkezeti hitelintézet.*
- *HPT 76/A. § (9) A (8) bekezdés d) pontjában meghatározott rendszert a Felügyelet akkor hagyja jóvá, ha az a tag és az intézményvédelmi rendszer szintjén biztosítja a kockázati helyzet áttekintését és a nemteljesítésből eredő kockázatok nyomon követését, valamint a szükség szerinti beavatkozást. A (8) bekezdés d) pontjában meghatározott rendszert a Felügyelet legalább kétfévente felülvizsgálja.*

Hpt 76/A komformitás adókedvezménye

2013-tól kezdődően az intézményvédelmi alapok tagjai, ha megfelelnek a Hpt. 76/A § (8) bekezdésében foglaltaknak, akkor levonhatják a pénzügyi különadóból az intézményvédelmi befizetéseiket.

„ 2006 LIX 4/A (38) A Hpt. szerinti önkéntes intézményvédelmi alaphoz csatlakozott hitelintézet csökkentheti az (1)-(7) bekezdés szerint fizetendő különadó összegét az önkéntes intézményvédelmi alapba az adóévben befizetett összeggel, ha az önkéntes intézményvédelmi alap és tagjai együttesen megfelelnek a Hpt. 76/A. § (8) bekezdése szerinti követelményeknek. A különadó megfizetése alól e bekezdés szerint mentesülő összeg kizárólag az önkéntes intézményvédelmi alap létesítő okiratában meghatározott intézményvédelmi célokra használható fel. „

Hpt 76/A komformitás adókedvezménye II.

- Amennyiben az Alap és a Tagintézmények megfelelnek a követelmény rendszernek, úgy becslések szerint **minimálisan mintegy 500 millió forintot takaríthatnak meg a Tagintézmények** (amely a OTIVA tagdíjból és az OBA díjkedvezmény feléből tevődik össze).
- Továbbá, a későbbiek folyamán, az esetleges konszolidációhoz történő hozzájárulás – pótbefizetés - is levonható a pénzügyi különadóból intézményvédelmi alapba való befizetés jogcímén, amennyiben az szükségessé válna. **Ez utóbbi – a különadó közel 2,9 milliárd forintot kitevő összege – jelentős tartalék a kockázatközösség számára.**

A Hpt. 76/A (8) teljesítésének konzekvenciái:

- A PSZÁF a 2012-ben már deklaráltaknak megfelelően szigorítja az **intézményvédelmi rendszerek minősítésének kritérium rendszerét**. A jelenlegi laza kockázati együttműködést a felügyelet elégtelennek tartja, **várhatóan a tagintézményeknek 20% - kb 10-12 milliárd forint - többlet tőkét kell majd képezniük** a SREP tőke felülvizsgálatot követően. A hpt 76/A (8) alatti követelményrendszernek való megfelelést azonban a PSZÁF szorosabb kockázatközösségként ismeri el. Azaz, **így megtartható az intézményvédelem jelenlegi besorolása**.
- A hpt 76/A (8) követelményrendszer eredetileg a tőke számítás összefüggés rendszerében fogalmazódott meg. **A követelményrendszer teljesítése esetén a csoporton belüli kihelyezések „0” tőke súllyal számítnak a tőke követelmény kalkulációja során**. Ez azt jelenti, csoport szinten lényegesen kevesebb – kb. 4,6 md Ft - tőkét kell majd tartani

Felügyeleti elfogadás

HPT 76/A. § (9) A (8) bekezdés d) pontjában meghatározott rendszert a Felügyelet akkor hagyja jóvá, ha az a tag és az intézményvédelmi rendszer szintjén biztosítja a kockázati helyzet áttekintését és a nem-teljesítésből eredő kockázatok nyomon követését, valamint a szükség szerinti beavatkozást. A (8) bekezdés d) pontjában meghatározott rendszert a Felügyelet legalább kétfévente felülvizsgálja.

Döntések a fenti lépések alapján (i)

- A „0” tőke súlyozású kockázati közösség elfogadásához – mely egyben az adókedvezmény igénybe vételének és a jó intézményvédelmi minősítés feltétele is egyben - a közgyűlés támogató döntésére van szükség. A közgyűlésnek kell megalkotnia a felügyeleti elfogadáshoz szükséges alapszabály módosítást is, valamint elfogadni az MTB rendkívüli likviditási hitel szabályzatát.
- A közgyűlési szabály alkotással párhuzamosan az OTIVA ügyvezetője engedélyezésre benyújtja a kockázat minősítési szabályzatot, egyeztetni a felügyelettel a nyilvánosságra hozatal rendjét, tartalmát és formáját.

Döntések a fenti lépések alapján (ii)

- OTIVA közgyűlés a szükséges döntéseket meghozta
- A intézkedés csomag felügyeleti jóváhagyása folyamatban van.
- A II. félévi SREP felülvizsgálat már nem fog az intézményvédelem miatt többlet tőkét előírni.

Az intézményvédelmi háló megerősödése

- Beavatkozási lehetőségek a válságkezelt tag gazdálkodásába
- A biztonsági tartalék várható növekedése az adókedvezmény igénybevétele esetén.
- A tőke garancia rendszer mellett a folyamatos likviditás biztosítása. – A likviditási kényszer hitel intézményének bevezetése

Aktuáli felügyeleti elvárások

- Kockázatos portfóliók emelt szintű tőke követelménye
- Belső védelmi vonalak erősítése.
- Helyre állítási tervek készítése

A takarékszövetkezeti szektor továbbfejlődésének meghatározó tényezői

- Üzleti integráció erősítése, új integrációs stratégia
- Európai Uniói tőke szabályozás – CRR, CRD IV.
- Új szabályozás a szektorban
- Új szövetkezeti törvény
- A szektor OTIVÁ-n kívüli részének a sorsa

Az intézményvédelem tovább fejlesztésének irányai

- Értékvesztés, céltartalék képzés elveinek egységesítése, fedezet értékelés, adós minősítés egységes irány elveinek kidolgozása
- Kockázatkezelés, kockázatminősítés fejlesztése
- A tagintézmények belső ellenőrzési rendszereinek erősítése, szorosabb kapcsolatok az OTIVÁ-val
- Szorosabb, élő együttműködés kialakítása a takarékszövetkezeti könyvvizsgálókkal



Köszönöm a figyelmet!